

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

حامل ، متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آکبه های رسمی و قانونی سؤالات

۵ شنبه ۳۰ شهریور ماه ۱۳۲۹

روزنامه یوتیه
ناشر: سید محمد باقش

سال ششم - شماره ۱۶۲۹

صفحه ۱

شماره مسلسل ۵۸

دوره شانزدهم قانونگزاری

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۵۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه ۲۱ شهریور ماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب :

- ۱) قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲) قرائت گزارش ماهیانه کمیسیونها (۳) معرفی آقای قدس نغمی بمعاونت وزارت امور خارجه بوسیله آقای وزیر امور خارجه (۴) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کار
- ۵) طرح شور اول قرارداد مودت بین ایران و پاکستان و تصویب ورود در شور دوم
- ۶) طرح شور اول قرارداد مودت بین ایران و هندوستان و تصویب ورود در شور دوم
- ۷) نطق بمداز دستور آقایان ، جمال امامی - اسلامی
- ۸) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و چهل دقیقه قبل از ظهر برباست آقای دکتر معظمی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

نایب رئیس - صورت جلسه چون طبع و توزیع نشده باین جهت صورت جلسه نداریم ، اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
(بشرح ذیل قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان احمد بهادری ، فتحعلی افشار ، عرب شببانی ، دکتر راج ، طباطبائی غائبین بی اجازه آقایان ، حسین خاکباز ، شکرالله

صفوی ، محمود معدودی ، عباس قبادیان ، دوا آبادی ، اورنگ ، عباسی ، برومند ، منصف ، خسرو قشقانی ، گنجی ، سالار سندی ، امینی ، سر نیب زاده ، ناظرزاده ، تولیت ، حسن اکبر ، شهاب خسروانی ، دکتر مجتهدی ، قرشی ، نفع الاسلامی ، سلطان العلماء

• بین مذاکرات مشروح پنجاه و هشتین جلسه از دوره شانزدهم قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

ما دو جلسه است که وقتان بهیچ میگردد و بنده میترسم که خدای نکرده این وضع ادامه پیدا کند . از مقام ریاست استدعا میکنم دستور جلسه آینده را معین بفرمائید تا ما بیک کاری برسیم .

نایب رئیس - راجع بدستور امروز اعلام شده

است معاهده ایران و پاکستان و همچنین معاهده ایران و هندوستان است و راجع بآتیه هم مراعات خواهد شد فرامرزی - اجازه بفرمائید بنده عرض دارم .

نایب رئیس - بچه عنوانی میخواهید صحت بفرمائید صورت جلسه که نداریم مطابق چه ماده ای؟

فرامرزی - حالا ماده اش را عرض میکنم .

مطابق ماده ۹۹ ، در آن قسمتی که راجع باستیضاح و تذکرات است ملاحظه بفرمائید .

نایب رئیس - همچو چیزی نیست .

فرامرزی - اینجا بر اثر صحبتی که من جلسه

پیش کرده بودم گویا یکی از خوانین فارس و حیات داودی تلگرافی کرده است خدمت آقای دکتر عاوی که من حساب قند و شکر خودم را تصفیه کرده ام

بنده راجع بایشان صحبتی نکردم و نکفتم که حیات داودی قند و شکرش را داده یا نداده آقای نخست وزیر ترسیدند کردن آدم های کردن گفت بیندازند بقیه او را گرفتند .

نایب رئیس - آقای فقیه زاده بفرمائید

فقیه زاده - بنده قربان قبل از تعطیل مجلس سؤالی ازدولت کرده بودم که یکماه آن گذشته است دعا میکنم تذکر بدهید برای جواب حاضر بشوند .

نایب رئیس - تذکر داده خواهد شد - آقای امامی .

نورالدین امامی - بنده راجع بساعت تشکیل

جلسه عرضی دارم ؛ آنوقت می که ما آئین نامه نداشتیم و آئین نامه يك مقرراتی وضع نکرده بود هیچ وقت یکساعت ونیم تخلف نمی کردیم ، حالا یکساعت ونیم است که در بیرون معطل تشکیل جلسه هستیم اگر

اردلان - بنده تذکر نظامنامه ای دارم

نایب رئیس - بفرمائید .

اردلان - مطابق ماده ۸۰ نظامنامه دستور

مجلس باید همیشه معین باشد برای اینکه متأسفانه

باید جلسه تشکیل بشود باید آئین نامه واقع عمل کرد
نایب رئیس - آقای شوشتری چه فرمایشی دارید؟
 راجع بصورت جلسه است یا خبر؟
شوشتری - جناب آقای دکتر مظنی بنده
 مرض میکنم طبق ماده ۱۶۸ و ۱۶۹ مدنی است
 سوالات من راجع بوقت مانده این عکس العمل دارد
 در ازمان مردم داخلی و خارجی که دولت حاضر نشود
 راجع بیک چنین موضوع حیاتی و مهم جواب بنده را
 بدهد. آخر اخطار کنید، اطلاع بدهید، بازخواست
 کنید تکلیف سؤال من چیست؟
نایب رئیس - بدولت اطلاع داده شده
 است و مجدداً هم تذکر داده خواهد شد. آقای
 مکی
 مکی - بنده میخواستم سؤال کنم که مجلس میخواهد
 وارد دستور بشود اگر میخواهد وارد دستور بشود بنده
 میخواهم بگویم که پیشنهاد من برای سکوت مجلس برای
 رسیده تا آن تکلیفش معین نشود نمی شود وارد دستور شد
 و اگر میخواهد رأی بگیرد بنده پیشنهاد سکوت را
 مسترد میکنم.
بعضی از نمایندگان - حالاً نطق قبل از دستور
 است.
۴ - قرائت گزارش ماهیانه کمیسیونها
نایب رئیس - چند فقره گزارش از کمیسیونها
 رسیده است که قرائت میشود:
مکی - آقا این بر خلاف آئین نامه است.
گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون کشاورزی
 تاریخ تشکیل نداشت.
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - نداشت
گزارش یکماهه تیر سال ۱۳۲۹ کمیسیون
کشاورزی
 تاریخ تشکیل ۲۵ تیر ۲۹
 لوابج و کارهای خانه یافته - معافیت ماشینهای
 کشاورزی از هوارش کمر کی
 لوابج و کارهایی که در دستور است:
 ۱ - لایحه آبیاری.
 ۲ - حقوق نفر مستشار جهت آبیاری.
 ۳ - جلوگیری از بیماریهای مشترک بین انسان
 و حیوان
 ۴ - عضویت ایران در دفتر بین المللی بیماری دام
 ۵ - قرارداد جلوگیری از سرایت بیماری دامی
 ۶ - عضویت ایران در کمیسیون بین المللی
 خوار بار
 ۷ - سازمان بنگاه رازی حصارک.
گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون دارائی
 تاریخ تشکیل ۱۷، ۲۴، ۲۷، ۳۱ خرداد ۲۹
 لوابج و کارهای خانه یافته.

مالیاتی - شور دوم لایحه فروش خالصجات -
 لایحه انقاي جمع آوری مازاد غله طرز اخذ هوارش
 از هوارهای جنگلی
گزارش یکماهه تیر ماه سال ۱۳۲۹ کمیسیون
دارائی
 تاریخ تشکیل.
 لوابج و کارهای خانه یافته.
 تصویب چهار فقره آئین نامه های مالیاتی.
 (۱ - اخذ هوارش مقطوع از وسائط نقلیه
 آئین نامه کمیسیونهای تشخیص و تجدید نظر.
 آئین نامه جرائم مالیاتی.
 آئین نامه طرز وصول مالیات مقطوع از پیشه وران -
 لوابج و کارهایی که در دستور است - شش فقره
 آئین نامه مربوط بمالیاتها - شور دوم لایحه فروش
 خالصجات
 لایحه دولت سابق راجع باصلاح ماده ۹ قانون
 املاک مزرعوی - معافیت ماشینهای کشاورزی از هوارش
 کمر کی
 گزارش يك ماهه خرداد سال ۱۳۲۹ کمیسیون
 بودجه
 تاریخ تشکیل ۲ - ۱۰ - ۱۴ - ۲۸ خرداد
 لوابج و کارهای خانه یافته - رسیدگی بلایحه
 بودجه کل ۲۹ و تشکیل سو کمیسیون مربوطه هم روز
 صبح و عصر
 لوابج و کارهایی که در دستور است - لایحه
 اعتبار ۶۵ هزار دلار جهت هیئت رسیدگی
 بکار هیرمند گزارش یکماهه تیر سال ۱۳۲۹
 کمیسیون بودجه
 تاریخ تشکیل ۳ خرداد ۲۹ تیرماه
 لوابج و کارهای خانه یافته - لایحه بودجه
 کل ۱۳۲۹ و تقدیم گزارش آن بمجلس
 لوابج و کارهایی که در دستور است - ۱ - لایحه
 اعتبار ۶۵۰۰۰ دلار جهت هیئت رسیدگی بکار
 هیرمند ۲ - لایحه سازمان بنگاه رازی (حصارک)
 ۳ - دیون وزارت جنگ ۴ - لوابج استخدامی
گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون امور خارجه
 تاریخ تشکیل ۲۹ و ۲۲ خرداد
 لوابج و کارهای خانه یافته - مذاکره در اطراف
 اوضاع عمومی و سیاست خارجی - تصویب لایحه اعتبار
 مخارج مبعوضین رود هیرمند
 لوابج و کارهایی که در دستور است - لایحه
 عضویت ایران در سازمان خوارو بار و کشاورزی ملل
 متفق گزارش یکماهه تیر ماه سال ۱۳۲۹ کمیسیون
 امور خارجه
 تاریخ تشکیل ۳۱۰ تیرماه ۱۳۲۹
 لوابج و کارهای خانه یافته - مذاکره در
 اطراف سیاست خارجی و موضوع جنگ کره
 لوابج و کارهایی که در دستور است - لوابج
 استخدامی اتباع بیگانه و لایحه عضویت ایران
 در سازمان خوار بار و کشاورزی ملل متفق
گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹

کمیسیون کشور
 تاریخ تشکیل ۲۰ خرداد ۲۹ - ۲۴
 خرداد ۲۹
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - ۱ - اصلاح
 قانون انتخابات - ۲ - اجازه واگذاری انحصار
 تاکسی ها و اتوبوسها به شرکتهای ۳ - طرح
 قانونی انتخابات مجلس شورای ملی و انجمن های
 ایالتی
گزارش يك ماهه تیر سال ۱۳۲۹
کمیسیون کشور
 تاریخ تشکیل ۲۵ تیر ۲۹
لوابج و کارهای خانه یافته - لایحه
تقسیمات کشور
 لوابج و کارهایی که در دستور است - اصلاح
 قانون انتخابات - اجازه واگذاری تاکسی ها و
 اتوبوسها بشرکتها ۳ - طرح قانونی راجع بانخابات
 مجلس شورای ملی و انجمن های ایالتی گزارش
 يك ماهه خرداد سال ۱۳۲۹ کمیسیون فرهنگ
 تاریخ تشکیل، تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - طرح قانونی
 راجع ببادرسي مطبوعاتی -
 ملاحظات - هنوز دولت جدید درخواست طرح
 آنرا ننموده است
گزارش یکماهه تیر ماه سال ۱۳۲۹
کمیسیون فرهنگ
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - طرح
 قانونی راجع ببادرسي مطبوعاتی
 ملاحظات - طرح قانونی مذکوره در بالا
 هنوز از طرف دولت فعلی تأیید نشده است
گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون اقتصاد ملی
 تاریخ تشکیل ۳ خرداد ۲۹ - ۸ خرداد
 ۲۹ - ۱۰ خرداد ۲۹ - ۲۳ خرداد ۲۹ - ۲۹
 خرداد ۲۹
 لوابج و کارهای خانه یافته نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است ۱ - اخذ
 هوارش از اشیاء تجلی - قرارداد بازرگانی ایران و
 فرانسه - ملاحظات - در اغلب جلسات راجع به هیلات
 اقتصادی کشور مذاکره شده است.
گزارش یکماهه تیر سال ۱۳۲۹ کمیسیون
اقتصاد ملی
 تاریخ تشکیل ۴ تیر ۲۹ - ۶ تیر ۲۹ - ۲۰
 تیر ۲۹ - ۲۷ تیر ۲۹ - ۲۹ تیر ۲۹
 لوابج و کارهای خانه یافته نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - ترمیم
 حقوق افسران بازنشسته ۲ - استخدام کارشناس فنی برای
 کارخانجات ارتش
 ملاحظات - لوابج مربوط بملکات
 سابق بوده و دولت فعلی تا بحال آن را تأیید
 ننموده است

گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون امور اجتماعی و کار
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - ندارد
گزارش یکماهه تیر ماه سال ۱۳۲۹
کمیسیون امور اجتماعی و کار
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - ندارد
گزارش یکماهه تیر ماه سال ۱۳۲۹
کمیسیون راه
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - ندارد
گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون دادگستری
 تاریخ تشکیل ۲۹ خرداد ۲۹ - ۲۹ خرداد ۲۹
 لوابج و کارهای خانه یافته - طرح مربوط
 بقتل مرحوم مسعود - اعلام جرم علیه آقای
 احمد قوام
 لوابج و کارهایی که در دستور است لایحه تعدیل
 مال الاجارهها - آئین نامه مربوط بقانون کار
گزارش یکماهه تیر سال ۱۳۲۹ کمیسیون
دادگستری
 تاریخ تشکیل - چهارشنبه ۲۱ - ۴ - ۲۹ چهارشنبه
 ۲۹ خرداد ۲۹
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است ۱ - آئین
 نامه مربوط بماده ۲۱ قانون کار ۲ - لایحه تعدیل
 مال الاجارهها - ملاحظات: آئین نامه مربوط بماده ۲۱
 قانون کار از طرف دولت فعلی تأیید شده ولی لایحه
 مال الاجاره ها هنوز تأیید نشده است
گزارش يك ماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون نظام
 تاریخ تشکیل
 لوابج و کارهای خانه یافته
 لوابج و کارهایی که در دستور است - لایحه
 استخدام آقایان ژوزف فیالد و امریکا یگلو برای
 کارشناسی کارخانه های ارتش - لایحه ترمیم حقوق
 افسران بازنشسته
گزارش يك ماهه تیر سال ۱۳۲۹
کمیسیون نظام
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است -
 لایحه دولت راجع به برکناری مستخدمین زاید دولت و باز
 خرید حقوق آنها
 ملاحظات - لایحه مربوطه در بالا هنوز از
 طرف دولت فعلی تأیید نشده است - تا بحال هیئت رتبه
 آن تعیین نشده است

گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون پست و تلگراف
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - ندارد
گزارش یکماهه تیر سال ۱۳۲۹
کمیسیون راه
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - ندارد
گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون بهداری
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - طرح
 مربوطه ببنج مسکرات
گزارش يك ماهه تیر سال ۱۳۲۹
کمیسیون بهداری
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته - نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است -
 لایحه استخدام دکتر بالتازار ۲ - طرح
 مربوطه ببنج مشروبات الکلی ۳ - داروهای
 اختصاصی
گزارش یکماهه خرداد سال ۱۳۲۹
کمیسیون امور استخدام
 تاریخ تشکیل - تشکیل نشده است
 لوابج و کارهای خانه یافته نداشت
 لوابج و کارهایی که در دستور است - لایحه
 دولت راجع به برکناری مستخدمین زاید دولت و باز
 خرید حقوق آنها
 ملاحظات - لایحه مربوطه در بالا هنوز از
 طرف دولت فعلی تأیید نشده است - تا بحال هیئت رتبه
 آن تعیین نشده است

نایب رئیس - تقاضا میکنم از آقایان دروسای
 کمیسیون ها لوابجی که دولت تقدیم میکند زودتر
 گزارش آنها تهیه کرده و بمجلس بفرستند و از دولت
 هم تقاضا میکنم لوابجی که داده شده هر کدام را
 لازم میدانند تأیید کنند تا بجزریان بیفتد آقای وزیر
 امور خارجه
۳ - معرفی آقای قدس نضعی بمعاونت
وزارت امور خارجه بوسیله آقای وزیر
امور خارجه
وزیر امور خارجه - بنده از پیشگاه مجلس شورای
 ملی اجازه میخواهم که جناب آقای قدس نضعی را
 بمعاونت وزارت امور خارجه معرفی کنم.
نماینده شان - مبارک است.
۴ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای
وزیر کار
نایب رئیس - آقای وزیر کار بفرمائید.
وزیر کار (فروهر) خاطر آقایان نمایندگان
 محترم مستحضر است که در اواخر دوره پانزدهم
 قانونگذاری مجلس شورای ملی در ضمن يك ماده
 واحده قانون کار را بتصویب رسانید و این قانون
 بصورت آزمایش بود و دولت مکلف بود که در ضمن
 عمل نواقض را رفع کند ولایحه جدید قانون کار را
 بمجلس تقدیم کند بنابراین برای اجرای این ماده
 قانونی که تهیه شده است تقدیم میکنم و تقاضای
 تصویبش را دارم.
نایب رئیس - بکمیسیون امور اجتماعی ارجاع
 میشود. آقای دکتر هدایتی چه فرمایشی دارید؟
دکتر هدایتی - تذکری داشتم بدولت.
نایب رئیس - مطابق چه ماده ای؟
دکتر هدایتی - ماده ۱۶۷.
نایب رئیس - بفرمائید.
دکتر هدایتی - مدتی است بنده در نظر
 داشتم که این تذکر را بدهم و متأسفانه جناب آقای
 نخست وزیر هم نیستند و از حضور آقایان وزرای
 محترم استعنا میکنم مطلب را با اطلاع ایشان برسانند
 و وقت آن یکی دو ماه پیش بود ولی مصادف با
 تعطیل مجلس شد این روزها هم متأسفانه می بینم
 که مجلس و دولت و مطبوعات و همه چنان در این
 بندها گیر کرده اند که متأسفانه فرصت رسیدگی به
 سایر مسائل اساسی را نداریم (صحیح است) واقعا
 جای تأسف است برای مسکلت عرض کنم که آقایان
 نمایندگان محترم اطلاع دارند در حدود سه ماه و نیم
 یاسه ماه قبل کمیسیونی از مجلس شورای ملی انتخاب
 شد برای رسیدگی بقضیه نفت (صحیح است) جلسه
 اول این کمیسیون بلافاصله بعد از انتخاب تشکیل
 شد و هیئت رتبه خودش را انتخاب کرد. اولین کار
 ما این بود منطقاً هم غیر از این کاری نمیتوانست
 بکند از آقای وزیر دارائی تقاضا کرد پرونده های
 مربوط بوقت و راجع باین قضیه را برای اطلاع آقایان
 اعضاء کمیسیون بمجلس فرستد از آن تاریخ تا امروز
 که عرض کردم تجاوز از سه ماه است نه دولت و وزیر دارائی
 و نه معاون او هیچ عنوانی از قانون تقاضا نکرده اند باین
 تقاضای مجلس یعنی کمیسیون مجلس ترتیب اثری
 ندهند (کشاورز صدر - یعنی دستور مجلس حتماً باید
 اجرا بشود) بنده چون مأمور و منتخب از طرف آقایان
 نمایندگان هستم خواستم الان که گزارش کمیسیون
 نفت را قرائت کردند که کاری نشده است خواستم به
 عرض آقایان نمایندگان محترم برسانم که فصولی از

میدانند در قرار داد های سیاسی زبانهای معنی هست که بین دودولت قرارداد را با آن زبان می بندند سابق بر این یعنی قبل از جنگ بین المللی اول زبان فرانسه بود و همیشه وقتی که قرارداد را می بستند با دو زبان می نوشتند یکی با زبان خود آن دولت یا آن ملت و یکی با زبان فرانسه و قید میکردند که اگر اختلافی در تفسیر الفاظ مبین آمد رجوع به نسخه فرانسه خواهد شد نه به زبان خودشان و دلیل هم می آوردند و میگفتند که زبان فرانسه برای بیان مطلب و تعیین و روشن کردن مطلب که بهتر تلفظ شود زبان فرانسه استمدادش بهتر است اینطور می گفتند حالا راحت یا دروغ من نمیدانم برای اینکه من معتمد که میبایستی نسخه اصلی را فارسی فرامیدادند برای اینکه زبان فارسی استمدادش بیشتر است اما من گمان می کنم که از این جهت اشکالی نیست که بزبان انگلیسی باشد برای اینکه بعد از جنگ بین المللی اول زبانهای دیگری این رسمیت ریافت که می توان با آن ها قرارداد های سیاسی بست که یکی از آنها زبان انگلیسی بود از زبانهای شرقی برای زبان عربی همین رسمیت را شناخته اند و حالا من نمیدانم که برای زبان فارسی هم در جامعه ملل و سازمان ملل متحد این رسمیت را برایش شناخته اند یا خیر این را آقای معاون وزارت امور خارجه میدانند راجع به هاجرین که جناب آقای حائری زاده فرمودند مهاجرینی که در پاکستان اگر مقصود آن ایرانی هائی است که پاکستان مهاجرت کرده اند و در آنجا وطن اختیار کرده اند و دارای حیثیت و حقوق آنها شده اند این را من تصور نمی کنم لازم باشد که راجع با آنها حرف بزنیم برای اینکه بعقبت يك قسمت زیادی از پاکستانی ها همان ایرانی های مهاجر هستند وضع پاکستان نسبت بایران خیلی شبیه است وضع امریکا نسبت بانگلسران و خانواده های آنها هم معلوم است همین آقای لیافت علی خان که الان نخست وزیر هستند ایشان نژادشان ایرانی است و بسیاری از وزرای ایشان رؤسایشان و فرماندهان قشونشان نژادشان ایرانی است و حفظ هم کرده اند و عجب اینستکه ما در ایران يك خانواده ای و یابك طایفه ای باسم قزلباش نداریم قزلباشها قشون شاه عباس کبیر را تشکیل می دادند ولی آنها خانواده قزلباش دارند يك قسمت دیگر ایرانی هائی هستند که از لارستان و دشتستان و جنوب و اوزان قسنتها مهاجرت کرده اند و آزادانه در آنجا زندگی کرده اند و شاید تذکره را بگیرند ولی من يك خواهشی هم می کنم هم از هیئت دولت وهم از مجلس شورای ملی و آن اینستکه يك عده از ایرانیها بنا به نیت خجالت باید بگویم از فرط ظلم و تجاوز و بیرحمی فرار کرده اند از این مملکت و از این جا رفته اند حالا شما آقایان يك کاری نکنید که برای فورمالته بازی هم که شده کاری نکنید که برادران شما که از فرط هیز و بیچارگی و ظلم فرار کرده اند و مهاجرت کرده اند در مهاجرت هم از دست شما راحت نباشند يك کاری نکنید که اینها نوبی يك سوراخی بتوانند زندگانی بکنند بیاید آقا يك اصولی توی مملکتان برقرار کنید آنها حسرت ایران

را میخورند و خواب ایرانرا می بینند ولی هر دفعه خواستند برگردند بسرحد که رسیدند دیدند وجود خلق بدل کرده اند و نه که مملکت همان ولایت کبشور و است و ملک قباد دیدند که فقط افراد عوض شده اند پدر مرده بسر مانده والا اصول و رسوم که در ایران باقی مانده همان است که بوده و همان واسطه اجداد و پدرانشان فرار کرده اند بیاید يك کاری بکنید و این اصول را تبدیل کنید بيك اصولی که لا اقل مثل شارجه و دویبی کویت باشد که مردم بتوانند تراه ت زندگی کنند مثل سوئیس و سوئد نیکویم و بردارنمان را برای يك فورمالته بازی در فشار قرار ندهیم که در مهاجرت هم نتوانند زندگی کنند اما اینکه تصور فرمودند جناب آقای حائری زاده که در پاکستان به ایرانیهای مهاجر تجاوز میشود من با ایشان اطمینان میدهم که پاکستانها دو احساسات دارند که بر تمام احساساتشان غلبه دارد اولی احساسات اسلامیت من با سفیر مصر در لاهور صحبت کردم در دعوتی که صدراعظم لاهور که او هم نژاد ایرانی است از ما کرده بود یعنی در آن قسمت پاکستان در شمال آن که قسمت اعظم هستند پاکستان را تشکیل میدهند در آنجا بیشتر از همه جا ایرانی است و لهجه آنها از لهجه های شکسته ایرانی است در لاهور سفیر مصر گفت که اینها هیچ نمی فهمند غیر از اسلام و بعد تعجب کرد که چطور همه اینها میدانند ولی عربی نمیدانند من با ایشان گفتم که البته من باشا هم عقیده ام که باید عالم اسلام يك زبان رسمی بین خودشان داشته باشند و آن زبان عربی است برای اینکه زبان قرآن و زبان مذمت است و تعجب نکنید که اینها فارسی میدانند فارسی زبان اینهاست فارسی را بزور از اینها گرفته اند ولی هنوز ریشه آن در اینجا هست در پیشاور عبدالقیورخان که آنجا حاکم است از ما دعوت کرد در آن دعوت یکی از اعضاء مجلس سنا پیشخدمت مجلس شورای ملی گفت ما يك ملت هستیم یکی از رفقا گفت بله همه ما مسلمان هستیم و مسلمان هم يك ملت است گفت نفر ما يك ملتیم و مسلمانی جداست ما از يك نژادیم ما اولاد يك پدر هستیم این احساسات آنهاست نسبت به نسبت که ایرانیها را از خودشان و خودشان را هم ایرانی میدانند و يك احساسات عام بسیار شدیدی دارند که احساسات اسلامیت است بنا بر این از هر جهت از این دو قسمت که شما حساب بکنید معالست که پاکستانی بایرانی تجاوز بکنند یا او را در فشار قرار بدهد و خیالتان از این جهت راحت باشد و موافقت بفرمائید که این قرارداد همانطوریکه دولتین خواسته اند بسته شود و ما بنا به نیت حسن نیت هر گونه دوستی را بیذریع خاصه که مذمب ما هم نژاد ما هم فرهنگ هم کولتور هم مسلک هستند و در يك قسمت از دنیا زندگی میکنند که خوشبختانه با ما ارتباط نزدیک یعنی وصلت حدود و سرحد و زمین هم دارند اما قرارداد صمیمانه داشته باشند

حائری زاده - چنانچه آقای رئیس اجازه بفرمائید سوء تعبیری در عرایض بنده شده که میخواهم توضیح مختصری عرض کنم

ایشان انشاء الله در شور دوم مثل آن تذکری که قبل دادند مراعات خواهد شد و موضوع دیگر اینست که فرمودند چون این قرارداد بدو زبان فارسی و انگلیسی ترجمه شده در ترجمه ممکن است اشتباه شده باشد حتماً ماده ۵ آنرا ملاحظه فرموده اند این نگرانی را ماده ۵ رفع میکنند و در آنجا مینویسد که این عهدنامه بدو زبان فارسی و انگلیسی نوشته شده و هر دو زبان معتبر خواهد بود و خیال می کنم که دیگر نگرانی از این باب وجود نداشته باشد اما راجع به هاجرین دولت خودش اقدام خواهد کرد و آقای معاون وزارت خارجه هم در این باب توضیحاتی خواهند داد

نایب رئیس - آقای معاون وزارت امور خارجه بفرمائید **معاون وزارت خارجه** - خوش بختانه هم آقایان نمایندگان محترم با توجه بلائق معنوی که بین ما و پاکستان و کشور های همجوار وجود دارد و توضیح کافی دادند محتاج این نیست که بنده این قسمت را عنوان کنم و مطلبی عرض کنم ضمن بیانات آقایان نمایندگان محترم جناب آقای حائری زاده راجع به قسمت مهاجرین اظهار نگرانی فرمودند البته در نتیجه حوادثی که پیش آمده است حوادث طبیعی یا غیر طبیعی مخصوصاً در قسمت جنوب که بر جمعیت ترین قسمتهای ایران بود مهاجرین زیادی که شاید بالغ بر چندین میلیون نفر میشوند به هندوستان مهاجرت میشوند از این عده خوشبختانه عده زیادی هستند که سن خرد و وضع خودشانرا حفظ میکنند ولی البته بین چند میلیون نفر خیلی مشکل است که تمام آنان وضع خودشانرا حفظ کرده باشند البته عده زیادی هستند که تابعیت پاکستان و هندوستان را قبول کرده اند تعدادی از این عده در سنوات اخیر و میشود گفت در ماههای اخیر در صدر بر آمده اند که برگردند بنا به نیت ایران و تابعیت ایران را قبول کنند بطوریکه آقایان اطلاع دارند موضوع تابعیت تابع مقررات قانون تابعیت است ولی همیشه آن عده ای که در آن جا بوده اند با آنها تیکه هنوز تابعیت ایران را دارند بسیار برادرانه رفتار میکنند و همان احساسات صمیمانه نسبت بایران همیشه در آنجا بوده است و همیشه در ها بروی ایرانیها باز بوده است و دولت ایران هم آنچه که مقدور بوده برای اینکه آنها بتوانند بر گردند هر نوع تسهیلاتی برای آنها فراهم کرده است ولی البته مقررات دو کشور هم باید رعایت شود غیر از اقدامی که شده میخواهیم اقدامی بکنیم ولی عده ای هستند در آنجا که وضع آنان مشکوک است و کاملاً روشن نیست که آنها سابقه مهاجرت داشته باشند و حتی وضع آنها نسبت بمحل هم روشن نیست يك عده ای از آنها مراجعه کردند پس از اینکه ماخواستیم نسبت بسوابق آنها تحقیق کنیم معلوم شد که آنها متأسفانه وضعی دارند که ما نمی توانیم با قوانین خودمان تطبیق دهیم برای بازگشت آنان بنا به نیت ایران اقدامی کنیم ولی یک عده هم بین آنها هستند که تا بازگشت هستند که اینها در يك جریاناتی البته يك مشکلاتی بر خورده

اند در سنوات سابق و يك وضع قهری بهمی ایجاد کرده اند آنها میتوانند هر وقت خواستند بایران برگردند و البته تسهیلاتی برای آنها میشود و بعد از اینکه برگشتند میتوان وضع آنها با مقررات قانون تابعیت تطبیق کرد و آنچه که مقدور باشد تسهیل میشود و سوابقی که اینها دارند ممکن است وضع شان روشن شود

نمایندگان - **رای رای**

۶- طرح شور اول قرار داد مودت بین ایران و هندوستان و تصویب ورود در شور دوم

نایب رئیس - رای میگیرم بر ورود در شور دوم آقایانیکه موافقت قیام بفرمائید (اکثر بر خاستند) تصویب شد بیکمسیون امور خارجه فرستاده میشود لایحه قرار داد مودت ایران و هندوستان مطرح است آقای ارباب

مهدی ارباب - بنده البته حاضر الذهن نبودم در بحث بین ما و هندوستان وقت زیادی لازم دارد تا توضیحات کافی برض آقایان برسانم فعلاً باز آنچه که دنبال میکنم مربوط بامور اقتصادی بین ایران و هندوستان است که اساس ارتباط ما را تشکیل داده و خواهد داد آقایان البته متعضر هستند که الان صدها هزار ایرانی هستند که در هندوستان زندگی میکنند از اینها متجاوز از ۳۰ هزار نفر در هندوستان مشغول کسب هستند علاوه همانطور که علائق دینی و فرهنگی بین ما و پاکستان موجود است در بسیاری از قسمتهای هندوستان هم آن علائق باقی و موجود است چیزیکه مدتی است زحماتی تولید کرده همان وضع اقتصاد است که سابقاً مخصوصاً کالایی که از ایران از راه خشکی از راه زاهدان به هندوستان صادر میشده است از گمرک داخلی واز عوارض داخلی معاف بوده اخیراً که يك دولت پاکستان در این وسط تشکیل شده است طبق مقرراتی که دارند از کالای صادراتی مابعلت نداشتن قرار داد بازرگانی عوارض مطالبه میکند و باعث این شده اند که یک شهر سرحدی ما که دارای اهمیت تجارنی است بکلی ویرانه شود بنده در دنباله عرایض استعفا می کنم که در قسمت اقتصادی و در قسمت قرار داد بازرگانی زودتر تسریع شود تا مبنای و داد و دوستی ما بیشتر مستحکم گردد

نایب رئیس - آقای اردلان

اردلان - بطوری که الان برض آقایان نمایندگان محترم رساندم اساس سیاست دولت شاهنشاهی ایران همواره مبنی بر ایجاد دوستی و مودت با همسایگان بوده است و باین منظور ما امروز آمدم شور اول لایحه عهد نامه مودت بین دولتین ایران و هندوستان را رای بگیریم گمان می کنم که فرمایشاتی که آقای ارباب فرمودند تذکری بود که در این عهدنامه هم پیش بینی شده است ما روابط بسیار قدیمی با هندوستان داریم بسیاری از ایرانیان یعنی زردشتیان برادران ما هستند که سابقاً دراز رفته اند در هندوستان اگر چه روح و قلبشان متوجه ایران است و امیدواریم که روابط دولت ما با

دولت هندوستان همچنانکه در آیه هم بسیار خوب خواهد بود در قرار داد تجارنی هم این موضوعی که آقای ارباب تذکر دادند امیدواریم که پیش بینی شود و خواهد شد که انشاء الله همانطور که روابط سیاسی ما مستحکمتر میشود روابط تجارنی ما نیز مستحکمتر بشود (نمایندگان - انشاء الله احسن) بنا بر این استعفا می کنم آقایان رای بدهند که زود تر تمام بشود

نایب رئیس - آقای حائری زاده **حائری زاده** - مطالبی که بنده نسبت یا کستان عرض کردم تماماً در باره هندوستان هم آن مطالب باید مورد توجه باشد فقط چیزی که اضافه باید کرد آن موضوع اهمیت هندوستان است در آسیا که بعد از مملکت چین بر جمعیت تر و مهمتر از هندوستان در ممالک آسیائی نداریم و اینها برادران بزرگ ما هستند که ساها در قدیم اسارت اجنبی بودند و خوشبختانه آزاد شدند ما باید سعی بکنیم که ایران خیر هندوستان خیر آسیا مستمراً اروپائی و آمریکائی نباشد آسیا مال آسیائی است این ملتی که دارای سیصد میلیون جمعیت است ملت هندوستان که از حیث آداب و رفتار و اخلاق و زبان خیلی باهم مربوط هستیم اینها صلاحیت دارند که پیشرو این قافله باشند اتحادیه اعراب درست شد که مالک عربی باهم اتحاد کنند که حکومت جدید الولاة بشی اسرائیل که معلوم نیست اصلش چیست اختلاف بین آنها ایجاد کرد ما برای اینکه در آیه فشارهای اجنبی را کمتر تحمل کنیم باید سعی کنیم که آسیا مال آسیائیها باشد در موقع عقد قرارداد دوستی که با هندوستان میندیم باید يك نکاتی درش باشد که بر چشمه مقصود برسیم من يك روز نظرم هست که آقای سید علی ظهیر که سفیر هندوستان است دعوت کرده بود از بعضی نمایندگان جنبه ملی که برویم آنجا از قانون اساسی يك قسمت هائی را بر سر میدهم که آخرین قانون اساسی که برای آزادی و آسایش بشر ممکن است باشد این قانون اساسی است که امروز هندوستان دارد و آن هندوستان در دهائی را که امروز سایر ممالک کوچکترش را دارند هندوستان بزرگترش را دارد یکی از دردها ملل متنوعه است دیانتها مختلف است افکار متنوعه است که اسباب پیشرفت مقاصد اجانب در آن مملکت می شود هر روز يك اقلیتی را تحریک میکنند یکی را علیه دیگری و آنها را سرگرم میکنند باینگونه بدبختیهای دائمی خودشان در ایران هم نمیکذارند بیکروز ماراحت باشیم نفت ما را مفت و مجانی دارند میبرند غارت میکنند (صحیح است) و هر وقت می آئیم يك حرفی بزنیم مطالبه حق خودمان را بکنیم يك جوالدوز با فرو میکنند الف وب وج بر ایمان درست میکنند (شوشتری) ساقا نامه هم بر ایمان درست میکنند (عده چیز درست میکنند نمیکذارند يك آسیایشی داشته باشیم که بتوانیم حقوق خودمان را مطالبه کنیم (احسن) ما حالا یکفردی خواب زده شده ایم و دنیا هم با ما مهلت داده است که بلند شویم حق خودمان را بخواهیم در آن عهد نامه و

اسلامی - من مدرك دارم اينها را ثابت ميكنم من حق دارم آنها را خفه كنم (مكي - اينكار را در چاله ميدان بايد كرد نه اينجا) آقای دکتر مصدق فرمودند منم از ایشان باید یاد بگیرم آقای مکی من بشما کمال علاقه را دارم و خواهش ميکنم که نسبت به بنده بی لطفی نفرمائید (مکی - منم بشما علاقه دارم) شما به بنده خیلی لطف دارید عرض کنم که بنده استادی راجع بخصوصیات زندگی آنها و اغراضی که نسبت به اشخاص ب و ج افعال کرده اند همه را دارم اگر وقتی آقایان يك فرصتی به بنده دادید در جلسه خصوصی یا در همینجا عرض ميکنم چون سه ساعت طول می کشد ، همه را می گویم و اگر نشد در روزنامه خودم که

برای میهن انتشار خواهم داد منتشر ميکنم تا افکار عمومی بدانند اينها که خواستند تصفيه کنند نقاط اعمال غرض شخصی کرده اند بنده در اطراف اين موضوع زیاد بحث نميکنم ولی بطور فهرست يك مختصری عرض ميکنم که آقای دکتر سجادی را همه آقایان ميشناسند که پدرش مرد شريفی است بر اثر آن بی عفتی که کرد از خانه اش بيرونش کرد

نایب رئیس - آقای اسلامی این صحبت ها صحیح نیست رعایت نظامنامه را فرمائید

اسلامی - ایشان در جنوب شهر سکنی دارند و خانه ندارند و شخص شريفی هم هستند

نایب رئیس - ایشان خانواده شريفی دارند چنانچه زياده روی کنيد من صندلی را ترك خواهم كرد

اسلامی - بله بله ایشان از خانواده شريفی هستند مرض كنم که ایشان را با ۱۲ تومان حقوق آقا ميرزا جواد خان عامری در وزارت عدليه استخدام کردند پرونده ایشان هست ایشان در سينماي کريستال

و رگس سهم دارند پرونده هائی دارند پرونده خريد حرير چالوس در موقعی که متفقين يكدمه را با اسم فاشيست توقيف کردند ایشان در پيش بازي رسهای متفقين امضاء کردند که من ۹۰ هزار تومانی را که از شرکت فروش تال آلمانی گرفته ام بابت جاسوسی نيست و رشوه گرفته ام (عامری - کميسيون گرفته اند) اين پرونده الان در وزارت خارجه هست و من حاضرم که آنرا نشان بدهم بنده در اطراف اين موضوع چون می ترسم که آقای رئيس جلسه را ترك کنند زياد بحث نمی كنم و در حضور خانها هم عرض نمی كنم همه آقایان می دانند که يكچنين شخصی آيا شايستگی دارد که رئيس کميسيون باشد آقای فرامرزی جناب عالی يا وکیل مجلس هستيد يا نيستيد انشاءالله که هستيد جناب عالی يا اينجا ميخواهيد بمانيد يانه بايد برويد جناب عالی اگر بخواهيد بمانيد بايد ساکت باشيد و بوزير دولت نبايد حرفی بزنيد و نبايد چیزی بگوئيد بنده از خودم دفاع نميکنم من مستخدم دولت نبودم و مشمول اين قانون نيستم و راجع به خودم اين حرف را نميزنم ولی اگر شما حرفی بزنيد اسم شما را هم ميگذارند آقای دکتر سجادی آقای منصور الملک را مشمول بنديجيم کردند يک نفر کم بود که رأی بگيرند آقایان رشوه دادند که تو بيا وزير ماليه بشو بعد رأی ميگيريم اين آمد اينجا من اصرار کردم که اينكار اسرازی دارد کسی گوش نکرده من امر موجب شد که فردا رفت گفت اسلامی هم بند ب شده اگر من پرونده استخدامی دارم و مشمول اين بند هستم به آقای دکتر مصدق وکالت می دهم برونده بينند اگر من مستخدم بوده ام مرا از مجلس بيندازند بيرون

نایب رئیس - آقای اسلامی وقت شما تمام شد.

اسلامی - دو دقيقه اجازه فرمائيد عرضم تمام می شود

نایب رئیس - نمی شود نظامنامه اجازه نمی دهد

اسلامی - آقایان اجازه فرمائيد دو دقيقه عرض كنم (بعضی از نمايندگان فرمائيد)

نایب رئیس - آقا وقت شما تمام شده عده هم برای رأی کافی نيست

اسلامی - شما جناب آقای دکتر معظمی خیلی مرد شريفی هستيد ولی وقتيکه پشت ميز مينشينيد خیلی سخت ميگيريد اين قضات هيئت تصفيه پرونده دزدی و بی ناموسی دارند من همه را مياورم اينجا و يك اعلام جرم ميکنم و هويت آنها را در مياورم و اگر شما هم نخواهيد من دنبال ميکنم

۸- تعيين موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه

نایب رئیس - اجازه فرمائيد جلسه آینده پنجشنبه دستور گزارشی که از کميسيونها هست بنده بترتيب به مرض آقایان ميرسانم چون کميسيون محاسبات باعث مزاحمت شده

و برای مرخصی های آقایان نمايندگان چند نفر از اعضای کميسيون کم داريم که بايد معين بشوند و يکی هم طرعی است که عده ای از آقایان نمايندگان داده اند برای انجمن های ايالتی و ولايتی و لوايح فوری دولت هم هست و بعد طرح بيمارستان اميرالم و بعد هم بودجه کل کشور و تمام اينها تا بلوش زده ميشود برای آقایان که نام نویسی فرمائيد جلسه آتبه پنجشنبه ساعت ۹ صبح

(جلسه نيمساعت بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی -

دکتر عبد الله معظمی